

2021-жылдын “ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_  
Кыргыз Республикасынын  
Билим берүү жана илим министрлигинин  
№ \_\_\_\_\_ буйругуна ТИРКЕМЕ

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН  
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ**

**ЖОГОРКУ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮНҮН МАМЛЕКЕТТИК БИЛИМ БЕРҮҮ  
СТАНДАРТЫ**

**Багыты: 580100 “Экономика”  
Квалификациясы: Бакалавр**

**Бишкек-2021**

## 1. ЖАЛПЫ ЖОБО

**1.1.** Жогорку кесиптик билим берүүнүн **580100 - Экономика** багыты боюнча аталган мамлекеттик билим берүү стандарты Кыргыз Республикасынын билим берүү тармагындагы “Билим берүү жөнүндөгү” Мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын билим берүү тармагындагы укуктук-ченемдик актыларга шайкеш, мамлекеттик өкүлчүлүк органы тарабынан иштелип чыккан жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан белгилүү тартипте бекитилген.

Аталаган Мамлекеттик билим берүү стандартын аткаруу менчик формасына жана ведомствого тиешелүүлүгүнө карабастан, бакалаврларды даярдоо боюнча кесиптик билим берүүнү ишке ашыруучу бардык ЖОЖдор үчүн милдеттүү болуп эсептелет.

### 1.2. Терминдер, аныктамалар, белгилөөлөр, кыскартуулар

Жогорку кесиптик билим берүүнүн аталган Мамлекеттик билим берүү стандартында термин жана аныктамалар Кыргыз Республикасы катышуучу катары эсептелген, мыйзам тартибинде бекитилип күчүнө кирген, Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жөнүндөгү” мыйзамына жана жогорку кесиптик билим берүү тармагындагы эл аралык келишимге ылайык, колдонулат

- **негизги билим берүү программасы** – шайкеш келген багытты даярдоо боюнча билим берүү процессин ишке ашыруунун максатын, күтүлүүчү натыйжаларды, мазмунун жана уюштурууну регламенттөөчү, окуу-методикалык документациялардын жыйындысы;

- **багыттарды даярдоо** – ар кандай профилдеги, фундаменталдык даярдыктын жалпылыгына негизделип интеграцияланган, жогорку кесиптик билим берүүгө (адистер, бакалаврлар жана магистрлер) кадрларды даярдоо үчүн билим берүү программаларынын жыйындысы;

- **профиль** – кесиптик ишмердүүлүктүн конкреттүү түрүнө жана (же) объектисине карата билим берүү программасынын багытталышы;

- **компетенция** – белгилүү бир тармактын натыйжалуу продуктивдүү ишмердүүлүгү үчүн зарыл болгон, окуучуну (окуп жаткандарды) билим берүүгө даярдоодо, алдын ала берилген социалдык талаптар (ченемдер);

- **бакалавр** – магистратурага тапшыруу жана кесиптик ишмердүүлүгүн ишке ашыруу үчүн укук берүүчү, жогорку кесиптик билим берүү квалификациясынын деңгээли;

- **магистр** – аспирантурага жана (же) базалык докторантурага (профил боюнча / PhD) тапшыруу жана кесиптик ишмердүүлүгүн ишке ашыруу үчүн укук берүүчү, жогорку кесиптик билим берүү квалификациясынын деңгээли;

- **кредит** - негизги билим берүү программасынын эмгекти көп талап кылуусунун шартуу өлчөмү;

- **окутуунун жыйынтыгы** - негизги билим берүү программасы /модуль боюнча окутуунун жыйынтыгында алынган компетенция;

- **жалпы илимий компетенция** - ишмердүүлүктүн бардык түрү (же көпчүлүгү) үчүн жалпы болуп эсептелген мүнөздөмөнү берүүчү: окутууга, анализ жана синтез ж.б. карата жөндөмдүүлүк.

- **инструменталдык компетенция** – когнитивдик жөндөмдүүлүктү, идея жана элестөөнү түшүнүү жана колдонуу жөндөмдүүлүгүн, методологиялык жөндөмдүүлүктү, айлана-чөйрөнү түшүнүү жана башкаруу жөндөмдүүлүгүн, убакытты уюштуруу, окутуунун стратегиясын куруу, чечимдерди кабыл алуу жана көйгөйлөрдү чечүү, технологиялык билгичтик, техниканы колдонууга байланышкан билгичтик, компьютердик көндүм жана маалыматты башкаруу жөндөмдүүлүгү, лингвистикалык билгичтик, коммуникативдик компетенцияны ичине алат;

- **социалдык-инсандык жана жалпы маданий компетенция** - сезимди жана мамилени билдирүү, критикалык ой жүгүртүү жана өзүн-өзү сыноого жөндөмдүүлүк менен жана социалдык өз ара карым-катышка жана кызматташуу процессине, топ менен иштей билүүгө, социалдык жана этикалык милдеттемелерди кабыл алуу жана социалдык билгичтик менен байланышкан жеке жөндөмдүүлүк;

- **кесиптик стандарт** - конкреттүү кесиптик ишмердүүлүктүн алкагында, ал шайкеш болууга милдеттүү болгон, квалификациялык кызматкерди даярдоонун деңгээлине жана сапатына карата

талаптарды, ошондой эле ишмердүүлүктүн түрүнөн көз карандысыз, бардык мекеменин штат ордуна шайкеш укук алуу боюнча ал ээ боло турган компетенциялардын топтомун аныктоочу, негиз болуучу документ.

### **1.3 Кыскартуулар жана түшүндүрмөлөр.**

Мамлекеттик стандартта төмөнкүдөй кыскартуулар жана түшүндүрмөлөр колдонулат:

**МББС**- Мамлекеттик билим берүү стандарты;

**ЖКББ** – жогорку кесиптик билим берүү;

**НББП** – негизги билим берүү программасы;

**ОУБ** – окуу-усулдук бирикме;

**НББП ДМ** - негизги билим берүү программасынын дисциплиналар мерчеми;

**ЖИК** - жалпы илимий компетенциялар;

**ИК** - инструменталдык компетенциялар;

**КК** - кесиптик компетенциялар;

**СИЖМК** - социалдык-инсандык жана жалпы маданий компетенциялар;

**ЖОЖ** – жогорку окуу жай;

**ПОК** – профессордук-окутуучулар курамы.

## **2. Колдонуу тармагы**

**2.1. Жогорку кесиптик билим берүүнүн аталган Мамлекеттик билим берүү стандарты** (мындан ары – ЖКББ МББС) **580100 «Экономика»** багыты боюнча бакалаврларды даярдоо боюнча НББПны милдеттүү ишке ашыруудагы ченемдерди, эрежелерди жана талаптарды ишке ашыруунун жыйынтыгын көрсөтөт жана алардын жеке менчик формасына же ведомствого тиешелүүлүгүнө карабай Кыргыз Республикасынын аймагында шайкеш келген багыт боюнча бакалаврларды даярдоого лицензиясы бар, жогорку кесиптик билим берүүнүн бардык билим берүү жана уюштуруунун негизги жогорку кесиптик программаларын өздөштүрүүнүн сапатын баалоо, окуу, уюштуруу методикалык документацияларды иштеп чыгуу үчүн негиз болуп берет.

**2.2. 580100 «Экономика»** багыты боюнча аталган ЖКББ МББСтин **негизги колдонуучулары** болуп төмөнкүлөр эсептелет:

- ЖОЖдун администрациясы жана илимий-педагогикалык курамы (профессордук-окутуучулар курамы, илимий кызматкерлер) өзүлөрүнүн ЖОЖунда аталган багыт жана даярдоо деңгээли боюнча илимий, техникалык социалдык тармактын жетишкендиктерин эсепке алуу менен иштеп чыгууга, натыйжалуу ишке ашырууга жана негизги кесиптик билим берүү программаларын жаңылоого милдеттүү;

- аталган багытты даярдоо боюнча негизги билим берүү программасын өздөштүрүүдө студенттер өздөрүнүн окуу ишмердүүлүгүн натыйжалуу ишке ашырууга милдеттүү;

- кесиптик ишмердүүлүктүн шайкеш келген тармагында адистерди жана жумуш берүүчүлөрдү бириктирүү;

- Кыргыз Республикасынын билим берүү тармагындагы мамлекеттик өкүлчүлүк органына тапшыруу боюнча негизги билим берүү программасын иштеп чыгууну камсыздаган окуу-методикалык бирикме жана кеңешме;

- жогорку кесиптик билим берүүнү каржылоону камсыздоочу, мамлекеттик аткаруу бийлиги;

- жогорку кесиптик билим берүү системасындагы мыйзамдуулукту сактоону көзөмөлдөөнү камсыз кылуучу, жогорку кесиптик билим берүү тармагындагы сапатты көзөмөлдөөнү ишке ашыруучу, аткаруу бийлигинин мамлекеттик өкүлчүлүк органы;

- жогорку кесиптик билим берүү тармагындагы билим берүү программаларын жана мекемелерди аккредитациялоону ишке ашыруучу, аккредитациялоочу агенство.

### **2.3. Абитуриенттердин даярдык деңгээлине коюлуучу талаптар**

**2.3.1.** Жалпы орто билим берүү же жалпы кесиптик (же жогорку кесиптик) билим берүүнүн -“бакалавр” квалификациясын ыйгаруучу, жогорку кесиптик билимге талапкер абитуриенттин билим деңгээли.

**2.3.2.** Абитуриент орто жалпы билим берүү же орто кесиптик (же жогорку кесиптик) билим берүү жөнүндөгү мамлекеттик үлгүдөгү документке ээ болушу керек.

### **3. Багытка даярдоонун жалпы мүнөздөмөсү**

**3.1.** Кыргыз Республикасында 580100 “Экономика” багыты боюнча даярдоо төмөнкүлөрдү ишке ашырат:

- бакалаврларды даярдоо боюнча ЖКББнын НББП;
- магистрлерди даярдоо боюнча ЖКББ НББП.

Бакалаврларды даярдоо боюнча ЖКББ НББПны толук өздөштүргөн жана бекитилген тартиптеги мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан ийгиликтүү өткөн ЖОЖдун бүтүрүүчүлөрүнө, “бакалавр” квалификациясын ыйгаруу менен, жогорку кесиптик билим жөнүндөгү диплом берилет.

Магистрлерди даярдоо боюнча ЖКББ НББПны толук өздөштүргөн жана бекитилген тартиптеги мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан ийгиликтүү өткөн ЖОЖдун бүтүрүүчүлөрүнө, “магистр” квалификациясын ыйгаруу менен, жогорку кесиптик билим жөнүндөгү диплом берилет.

Бакалаврларды даярдоо багытынын алкагында ЖКББ НББПнын профилин квалификациянын тармактык/сектордук алкагынын негизинде ЖОЖ аныктайт

**3.2.** Окутуунун күндүзгү бөлүмүндө жалпы орто же жалпы кесиптик билим берүүнүн базасында 580100 “Экономика” багыты боюнча бакалаврларды даярдоо боюнча ЖКББ НББПны **өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү 4 жылды түзөт.**

Бакалаврларды күндүзгү-сырттан окуу (кечки) жана сырттан окуу формасы боюнча, ошондой эле окутуунун ар кандай формасы менен айкалыштырып даярдоодо ЖКББ НББПны өздөштүрүү мөөнөтү окутуунун күндүзгү формасында бекитилген ченемдик мөөнөткө салыштырмалуу 6 айдан 1 жылга чейин ЖОЖ тарабынан узартылат.

Шайкеш келген профил боюнча орто кесиптик билимге же жогорку кесиптик билимге ээ тараптарга, бакалаврды даярдоо боюнча ЖКББ НББПны өздөштүрүү укугу ылдамдатылган программада берилет. Ылдамдатылган программаны ишке ашырууда окуу мөөнөтү ошол билим берүү программасы боюнча орто жана (же) жогорку кесиптик билимди алууда студент өздөштүргөн (өткөн) кээ бир дисциплина жана практика боюнча аттестациядан кайра өткөрүүнүн жыйынтыгына карата (кайра зачет тапшыруу) белгиленет.

Орто кесиптик билим берүүнүн профилинин жогорку кесиптик билим берүүгө шайкештиги ЖОЖ тарабынан өз алдынча аныкталат.

Бакалаврларды даярдоодо ЖКББ НББПны өздөштүрүүнүн мөөнөтү окутуунун күндүзгү бөлүмү боюнча ылдамдатылган программаны ишке ашыруу алкагында 3 жылдан кем эмес убакытты түзөт.

Билим алуунун формасынан көз карандысыз индивидуалдык окуу планы боюнча окутууда, окутуунун мөөнөтү ЖОЖ тарабынан өз алдынча бекитилет.

Индивидуалдык окуу планы боюнча окутууда ден соолугунан мүмкүнчүлүгү чектелген тараптарга жогорку окуу жай билим алуунун шайкеш келген формасы үчүн бекитилген мөөнөткө салыштырмалуу убакытты узартуу укугуна ээ.

Бакалаврларды жана магистрлерди багыттар боюнча даярдоодо ЖКББ НББПны өздөштүрүү ченемдик мөөнөтүн Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети бекитет.

**3.3.** Окутуунун күндүзгү формасында бакалаврларды даярдоодо ЖКББ НББПны өздөштүрүүнүн **жалпы эмгек көлөмү 240 кредиттен кем эмес болушу керек.**

Окутуунун күндүзгү формасында окуу жылы үчүн ЖКБ НББПнын эмгек көлөмү 60 кредиттен кем эмес болушу шарт.

Бир семестрдин эмгек көлөмү 30 кредиттен (2 семестрде жүргүзүлгөн окуу процессинде) аз эмес болушу зарыл.

Студенттин 30 сааттык окуу иши (аудиториялык, өз алдынча иши жана бардык аттестациялык иштерин кошкондо) 1 кредит эквивалентке ээ.

Күндүзгү-сырттан окуу (кечки) жана сырттан окуу формасы боюнча ошондой эле ар кандай окуу формаларын айкалыштырууда жана аралыктан билим берүү технологияларын колдонгондо окуу жылы ичинде НББПнын эмгек көлөмү 48 кредиттен аз эмес болот.

Окутуунун жыйынтыктоочу жылында эмгек көлөмү НББПнын жалпы эмгек көлөмүн камсыздашын эске алуу менен аныкталат.

### **3.4. Инсанды окутуу жана тарбиялоо багытындагы ЖКББ НББПнын максаты**

**3.4.1.** 580100 “Экономика” багыты боюнча даярдоодо окутуу тармагындагы ЖКББ НББПнын максаты болуп төмөнкүлөр эсептелет:

экономикалык билим негиздеринин багытында даярдоо, жогорку кесиптик билим берүү (бакалавр деңгээлинде), бүтүрүүчүнүн тандаган тармак ишмердүүлүгүндө ийгиликтүү иштеп кете алышына мүмкүндүк берүү, эмгек рыногунда анын социалдык мобилдүүлүгүнө жана туруктуулугуна түрткү берүүчү универсалдык жана кесиптик компетенцияларга ээ болушу.

**3.4.2.** 580100 “Экономика” багыты боюнча инсанды тарбиялоо багытындагы ЖКББ НББПнын максаты болуп төмөнкүлөр эсептелет:

Студенттердин социалдык-инсандык сапатын калыптандыруу: максатка умтулуучулук, уюштуруучулук, эмгекти сүйүү, жоопкерчилик, жарандуулук, коммуникативдик, толеранттуулук, жалпы маданиятын жогорулатуу ж.б.

### **3.5. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүк тармагы**

**580100 “Экономика”** багыты боюнча **бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн тармагы** төмөнкүлөрдү ичине камтыйт:

- ар түрдүү тармактардын, менчик чөйрөсүнүн жана уюмдарынын экономикалык, финансылык, маркетингдик, өндүрүштүк-экономикалык жана аналитикалык кызматтары;
- финансылык, кредиттик жана камсыздандыруу мекемелери;
- мамлекеттик жана муниципалдык бийлик органдары;
- академиялык жана ведомстволук илимий-изилдөө уюмдары;
- жалпы билим берүү мекемелери, билим берүү мекемелеринин баштапкы кесиптик, орто кесиптик, жогорку кесиптик жана кошумча кесиптик билим.
- Бүтүрүүчүлөр кесиптик ишмердүүлүгүн башка тармактарда жана (же) кесиптик иш чөйрөлөрүндө алардын билиминин деңгээли жана алган компетенциялары кызматкердин квалификациясына ылайык келген шартта жүзөгө ашыра алышат.

### **3.6. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүк объектилери**

**580100 “Экономика”** даярдоо багыттары боюнча бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүк объектилери болуп төмөнкүлөр саналат;

- чарба жүргүзүүчү агенттердин мамилелери, алардын сарптоолору жана натыйжалары;
- функциялаштыруучу рыноктор;
- акча, финансы жана маалымат агымдары;
- чарба жүргүзүүчү субъекттерди каржылоо
- өндүрүштүк процесстер.

### **3.7. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү:**

- эсептик-экономикалык телөө;
- аналитикалык, илимий-изилдөөчүлүк;
- уюштуруучулук -башкаруучулук;
- ишкердик;

Бүтүрүүчү даярданып жаткан кесиптик ишмердүүлүктүн конкреттүү түрлөрү тийиштүү кесиптик стандарттын негизинде (бар болсо) же кызыкдар болгон иш берүүчүлөр менен бирдикте алардын квалификациялык талаптарынын негизинде ЖОЖ тарабынан иштелип чыккан билим берүү программасынын мазмунун аныкташы керек.

### **3.8. Бакалаврдын кесиптик ишмердүүлүгүнүн милдеттери.**

**580100 “Экономика”** даярдоо багыты боюнча бакалавр кесиптик ишмердүүлүккө жана кесиптик стандартка (бар болсо) ылайык төмөнкү маселелерди чечиши керек:

### 1) эсептик-экономикалык ишмердүүлүк;

- ээлик кылуучу субъекттердин иш-аракеттерин мүнөздөгөн экономикалык жана социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрдүн эсептөөлөрүн жүргүзүү үчүн баштапкы маалыматтарды даярдоо;
- колдонуудагы ченемдик-укуктук базаны эске алуу менен, типтүү методикалардын негизинде экономикалык жана социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрдү эсептөөлөрдү жүргүзүү;
- менчиктин ар түрдүү формасындагы ишканалардын, уюмдардын жана ведомстволордун пландарынын экономикалык бөлүмдөрүн иштеп чыгуу;

### 2) Аналитикалык, илимий-изилдөөчүлүк ишмердүүлүк;

- алынган тапшырма боюнча маалыматтарды издөө, конкреттүү экономикалык эсептөөлөрдү жүргүзүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды топтоо жана анализдөө;
- коюлган милдеттерге ылайык экономикалык маалымат массивдерин иштеп чыгуу, алынган жыйынтыктарды анализдөө, баалоо, интерпретациялоо жана жыйынтыктарды негиздөө;
- изилденип жаткан процесстердин, көрүнүштөрдүн жана объекттердин стандарттуу теориялык жана экономикалык моделдерин, кесиптик иш жүргүзүүгө тиешелүү объекттерди изилдөө, алынган натыйжаларды талдоо жана интерпретациялоо;
- социалдык-экономикалык процесстерди жана микро жана макро деңгээлдеги көрүнүштөрдү мүнөздөгөн көрсөткүчтөрдү талдоо жана интерпретациялоо;
- маалыматтык, аналитикалык отчетторду даярдоо;

### 3) Уюштуруу-башкаруу ишмердүүлүгү

- башкаруучулук чечимдердин варианттарын иштеп чыгууга, кабыл алынып жаткан чечимдердин тобокелдиктерин жана мүмкүн болуучу социалдык-экономикалык натыйжаларын эске алуу менен социалдык-экономикалык натыйжалуулуктун критерийлеринин негизинде аларды тандоону негиздөөгө катышуу;
- тапшырылган иш этабын аткарууну уюштуруу;
- конкреттүү экономикалык долбоорду ишке ашыруу үчүн түзүлгөн чакан жамааттарды жана топторду ыкчам башкаруу;
- башкарууну уюштуруунун жана экономикалык кызматтардын ишмердүүлүгүн өркүндөтүү жана укуктук, административдик жана башка чектөөлөрдү эске алуу менен бөлүмдөрдүн ишканалардын жана менчиктин ар кандай түрүндөгү уюмдардын, ведомстволордун маселелери боюнча чечимдерди кабыл алуу жана даярдоо иштерине катышуу;

### 4) Ишкердик ишмердүүлүгү

- ишкердик ишти пландаштыруу жана уюштуруу;
- бизнес максаттарын негиздөө жана аларга жетишүү ыкмаларын аныктоо;
- фирманын (бизнестин) атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн баалоо жана экономикалык натыйжалуулугун аныктоо;

## 4. Негизги билим берүү программасын (НББП) ишке ашырууга карата жалпы талаптар

### 4.1 НББПны ишке ашырууда ЖОЖдун укук жана милдеттерине карата талаптар.

4.1.1. ЖОЖдор даярдоонун багыты боюнча негизги билим берүү программасын өз алдынча иштеп чыгышат. НББП Кыргыз Республикасынын даярдоо багыттары боюнча тийиштүү мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде иштелип чыгат жана ЖОЖдун Окумуштуулар Кеңеши тарабынан бекитилет. ЖОЖдор НББПны илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиялардын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүүсүн эске алып, ЖОЖдо билим берүүнүн сапатынын кепилдигин камсыз кылуу боюнча сунуштамаларга таянуу менен 5 жылда бир жолудан кем эмес жаңылап турууга милдеттүү:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияны иштеп чыгууга ;
- билим берүү программаларын мезгилдүү рецензиялоого мониторинг;

- так макулдашылган критерийлердин негизинде студенттердин билимдеринин жана билгичтиктеринин, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларынын деңгээлин баалоонун объективдүү өтүү тартиптерин иштеп чыгуу;
- окутуучулук курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылууда;
- бардык ишке ашырылуучу билим берүү программаларын жетиштүү ресурстар менен камсыз кылууда, аларды колдонуунун натыйжалуулугунун көзөмөлүндө, мунун ичинде окуп жаткандарды сурап билүү жолу менен камсыздоо;
- өзүнүн ишин (стратегиясын) баалоо, макулдашылган критерийлер боюнча өзүн өзү текшерүүнү дайыма өткөрүү жана башка билим берүү мекемелери менен салыштыруу;
- өзүнүн ишинин жыйынтыктары, пландары, жаңылыктары жөнүндө коомчулукка маалымдоодо.

**4.1.2.** Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоо сапатын баалоодо алардын кезектеги, аралык жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы киргизилиши керек. Баалоо каражаттар базасы ЖОЖдор аркылуу иштелип чыгат жана бекитилет.

Бүтүрүүчүлөрдү жана студенттерди аттестациялоого, бүтүрүү квалификациялык ишинин көлөмүнө, мазмунуна жана түзүлүшүнө болгон талап, ЖОЖдун бүтүрүүчүлөрүнүн “Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациясы жөнүндө” Токтомун эске алуу менен бирге жогорку окуу жай өзү аныктайт.

**4.1.3.** Бүтүрүүчүнүн социалдык жеке компетенттүүлүгүн түзүүдө НББПсын иштеп чыгууда ЖОЖдун мүмкүнчүлүгү аныкталышы керек (мисалы: социалдык бирге аракеттенүү компетенциясы, өз алдынча уюштуруу жана өзүн-өзү башкаруу, системалык- ишмердүүлүк мүнөзүндөгү). ЖОЖдор арасында социалдык – маданий чөйрөнү түзүүгө, студенттин ар тараптуу өнүгүшү үчүн зарыл болгон шарттарды түзүүгө ЖОЖ милдеттүү.

ЖОЖ, окуу процессинин социалдык-тарбиялык компоненттин өнүгүүсүнө, студенттик өзүн-өзү башкаруу коомдук уюмдарынын иштерине, спорттук жана чыгармачыл клубдарга, студенттик илимий коомдорго катышуунун өнүгүшүнө жардам (мүмкүндүк) берүүгө милдеттүү.

**4.1.4.** ЖОЖдун НББПсы студенттердин тандоо боюнча сабагын камтыш керек. Студенттердин тандоо боюнча сабактарын түзүү эрежесин ЖОЖдун Окумуштуулар кеңеши бекитет.

**4.1.5.** Студент өзүнүн окуу программасын түзүүдө реалдуу катышуу мүмкүнчүлүгүн ЖОЖ камсыз кылууга милдеттүү.

**4.1.6.** НББПсын түзүүдөгү студенттин укуктары жана милдеттери менен ЖОЖ тааныштырууга, студенттер тарабынан тандалган сабактын эмгек өлчөмүнүн суммасы окуу планда каралган көлөмдөн кем болбостугун, алар үчүн сөзсүз түрдө экенин түшүндүрүүгө милдеттүү.

**4.2. НББПсын ишке ашырууда студенттин укуктарына жана милдеттерине болгон жалпы талаптар.**

**4.2.1.** Студенттер окуу мезгилинин көлөмүндө НББПсында каралган конкреттүү сабакты тандоого, студенттер тарабынан тандалган окуу сабагын өздөштүрүүгө укугу бар.

**4.2.2.** Студент өзүнүн окуу жайынын билимин өнүктүрүүдө тандап алган сабагы боюнча анын келечектеги кесибине (адистигине) болгон таасири боюнча консультация алууга укуктуу.

**4.2.3.** Социалдык-инсандык жана жалпы маданий компетенцияны өнүктүрүүнүн бөлүгү болгон НББПсын өздөштүрүү жыйынтыктарына жетүү максатында студенттер коомдук уюмдун иштерине, спорттук жана чыгармачыл клубдарга, студенттик илимий коомдорго студенттин өзүн-өзү башкарууну өнүктүрүүнүн иштерине катышууга милдеттүү.

**4.2.4.** Студенттер ЖОЖдун НББПсында каралган бардык тапшырмаларды бекитилген мөөнөттө аткарууга милдеттүү.

**4.3. Студенттин окуу жүгүнүн максималдык көлөмү-** окуу жүгү, аудиториялык, аудиториядан сырткаркы (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрүн кошкондо жумасына 45 саат менен бекитилет. Күндүзгү окуу формасынын аудиториялык сабактарынын көлөмү жумасына, ЖКБнүн деңгээлинде МББС аныкталат жана даярдоо багытынын спецификасын эсепке алганда, ар бир окуу сабагын үйрөөнүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 35% пайызын түзөт.

Окуу дисциплинасы боюнча өз алдынча иштөөгө бөлүнгөн сааттарда ошол окуу дисциплинасы (модулу) боюнча экзаменге даярдануу үчүн каралган убакыт киргизилет.

**4.4.** Күндүзгү – сырттан (кечки) окуу формасынын аудиториялык сабагынын көлөмү жумасына 16 сааттан кем эмес болуш керек.

**4.5.** Сырттан окуу (дистанттык технологияны колдонуу менен) формасындагы студент окутуучу менен жылына 160 сааттан (академиялык) кем эмес көлөмдөгү сабакты камсыз кылышы керек. Сырттан жана күндүзгү-сырттан (кечки) окуу формасындагы студенттердин сандык контингенти күндүзгү окуган студенттердин ичинен 1:1 катары белгилениши мүмкүн. Студенттерди сырттан жана күндүзгү-сырттан (кечки) окуу формасында окутууга күндүзгү окуу формасы болгон учурда гана уруксат берилет.

**4.6. Окуу жылындагы каникулдук убакыттын** кыш мезгилиндеги эки жумадан кем эмес убакытты кошгондо жалпы көлөмү 7 жуманы түзүш керек.

## **5. Бакалаврларды даярдоодо НББПсына болгон талап.**

### **5.1. Бакалаврларды даярдоодо НББПсын өздөштүрүү жыйынтыктарына болгон талап.**

580100 “Экономика” багытын даярдоо боюнча бүтүрүүчү, 3.4. жана 3.8 пунктунда көрсөтүлгөндөй профессионалдык ишмердиктин милдеттери жана НББПсынын максаттарына ылайык “бакалавр” академиялык даражасын ыйгаруу боюнча ЖКБнүн МБСты төмөнкү компетенцияларды ичине камтыйт:

**а) универсалдуу (ар тараптуу):**

**- жалпы илимий (ЖИК)**

**ЖИК-1** курчап турган дүйнө жүзү тууралуу илимий билимдин бирдиктүү системасын билүү, жашоонун, маданияттын баалуулугун билүү жөндөмдүүлүгү жана активдүү жарандык позицияны ээлөө, адамдарга урмат көрсөтүү жана толеранттуулук;

**- инструменталдык (ИК);**

**ИК-1** Мамлекеттик жана расмий тилдерде жана чет тилдерден бирди иштиктүү пикир алышуу жөндөмдүүлүгү;

**ИК-2.** Иштөө жана окуу тармагында татаал маселелерди чечүү үчүн маалыматтык технологияларды пайдалануу менен жаңы билимге ээ болуу жана колдонуу жөндөмдүүлүгү;

**ИК-3.** Иштиктүү мамилени колдонуу жана кесиптик ишмердүүлүгүндөгү билим жөндөмдүүлүгү;

### **3) Социалдык-инсандык жана жалпы маданий компетенция (СЖМК);**

**СЖМК-1.** Айрым жактардын же топтордун кесиптик ишмердүүлүгүндө максаттарга жетишүүнү камсыз кылууга жөндөмдүү.

**б) Профессионалдык (ПК)**

**1) эсептик-экономикалык ишмердик.**

**ПК-1.** Ээлик кылуучу субъектилер ишмердигин мүнөздөөчү экономикалык жана социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрдү эсептөөдө зарыл болгон баштапкы маалыматтарды жыйноо жана талдоо жөндөмдүүлүгү;

**ПК-2.** Ээлик кылуучу субъектилер ишмердигин мүнөздөөчү экономикалык жана социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрдү типтүү ыкманын жана колдонулуп жаткан нормативдик- укуктук маалыматтын негизинде эсептөөгө жөндөмдүүлүгү;

**ПК-3.** Эсептөө пландарынын экономикалык бөлүмдөрүн түзүүдө, кабыл алынган уюмдардагы стандартка шайкеш келген иштердин жыйынтыктарын сунуштоого жана негиздөөгө жөндөмдүүлүгү;

**2) аналитикалык, илимий-изилдөөчүлүк ишмердүүлүгү**

**ПК-4.** Экономикалык кырдаалды жана кубулушту баяндоонун негизинде стандарттык теориялык жана эконометрикалык моделдерди түзүү жөндөмдүүлүгү жана алынган жыйынтыктарды мазмундуу баяндоо;

**ПК-5.** Ар түрдүү жеке менчик формасындагы уюмдар, ведомстволордун, ишканалардын отчеттуулугун камтуучу каржылык, бухгалтердик жана башка маалыматтарды талдоого жана интерпретациялоого, башкаруучулук чечимдерди кабыл алуу үчүн алынган маалыматтарды колдонууга жөндөмдүүлүгү;

**ПК-6.** Аналитикалык жана изилдөөчүлүк тапшырмаларды чечүү үчүн заманбап техникалык каражаттарды жана маалыматтык технологияларды колдонуу жөндөмдүүлүгү;

1) **уюштуруучулук-башкаруу ишмердиги**

**ПК-7.** Конкретүү экономикалык долбоорду ишке ашыруу үчүн түзүлгөн чакан топтун ишмердигин уюштуруу жөндөмдүүлүгү;

**ПК-8.** Башкаруучулук чечимдердин сунуш кылынган варианттарына сынчыл баа берүүгө, социалдык-экономикалык критерийлерди, социалдык-экономикалык натыйжанын коркунучун эсепке алуу менен аларды өркүндөтүү боюнча сунуштарды иштеп чыгууга жана негиздөөгө жөндөмдүүлүгү;

**ПК-9.** Кесиптик ишмердүүлүктөгү укуктук-ченемдик документтерди колдонуу жана ал талаптарды сактоо жөндөмдүүлүгү;

1) **ишкердик ишмердүүлүгү:**

**ПК-10.** Ишкердик ишмердүүлүктү пландоо жаа уюштурууга жөндөмдүүлүгү;

**ПК-11.** Бизнестин максатын негиздөө жана ага жетүү жолдорун аныктоо жөндөмдүүлүгү;

**ПК-12.** Фирманын (бизнестин) экономикалык натыйжалуулугун аныктоо жана атаандаштыкка туруктуулугун баалоо жөндөмдүүлүгү;

Профиль 5 аталыштан көп эмес сандагы кошумча атайын кесиптик компетенциялар менен аныкталат жана ЖОЖ тарабынан өз алдынча аныкталат. Өздүк профилдердин тизмеси ОУБ тарабынан бекитилет.

Кошумча компетенциялардын тизмеси квалификациялардын улуттук алкагынын, квалификациялардын тармактык/сектордук алкактарынын жана кесиптик стандарттарынын (бар болсо) негизинде аныкталат.

**5.2. Бакалавриаттын негизги билим берүү программасынын түзүлүшүнө болгон талаптар.**

Бакалаврларды даярдоонун НББПнын түзүмү төмөнкү блокторду камтыйт.:

1-блок "Дисциплиналар (модулар);

2-блок "Практика";

3-блок "Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация".

**580100 "Экономика" багыты боюнча бакалаврларды даярдоонун НББПнын түзүмү**

| Бакалаврларды даярдоонун НББПнын түзүмү       |                                                                                                                             | Бакалаврларды даярдоодо НББПнын көлөмү жана анын блоктору кредит менен |
|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| 1-блок                                        | Дисциплиналар                                                                                                               | 165-215                                                                |
|                                               | I. Гуманитардык, социалдык жана экономикалык мерчем<br>II. Математикалык жана табигый илимий мерчем<br>III. Кесиптик мерчем | 165-215                                                                |
| 2-блок                                        | Практика                                                                                                                    | 15-60                                                                  |
| 3-блок                                        | Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация                                                                                        | 10-15                                                                  |
| Бакалаврларды даярдоодогу ЖКББ НББПнын көлөмү |                                                                                                                             | 240                                                                    |

**Эскертүү:**

- ар бир дисциплинанын эмгек сыйымдуулугу ЖОЖ ишке ашырылып жаткан билим берүү программасынын өзгөчөлүгүн жана окутуу тилин эске алуу менен цикл үчүн белгиленген көлөмдө өз алдынча аныктайт;

Мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык бакалаврларды даярдоонун НББПсын ЖОЖ иштеп чыгат жана улуттук квалификациянын алкагына ылайык окутуунун натыйжаларына жетишүү үчүн жоопкерчилик тартат.

Бакалаврларды даярдоонун НББПнын ар бир блогуна тиешелүү сабактардын (модулдардын) топтомун, алардын эмгек сыйымдуулугун жана квалификациянын каралган улуттук алкагында окутуу натыйжаларынын жыйындысы түрүндө аны өздөштүрүүнүн жыйынтыгына карата талаптарды эске алуу менен көлөмдүн блогу үчүн белгиленген тартипте ЖОЖ өз алдынча аныктайт.

**5.2.1.** Бакалаврларды даярдоонун НББПсын ишке ашыруу үчүн төмөнкүлөрдү камсыз кылуу керек:

- гуманитардык, социалдык жана экономикалык мерчемдин милдеттүү сабактары, тизмеси жана алардын эмгек сыйымдуулугу Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан аныкталат. Аталган сабактардын мазмуну жана ишке ашыруу тартиби бакалаврды даярдоонун тиешелүү багыты боюнча ЖКББнын мамлекеттик билим берүү стандарты менен белгиленет;

- денетарбия жана спорт боюнча дисциплиналар, өздөштүрүүгө милдеттүү болгон 360 сааттан кем эмес көлөмдө, бирок кредиттерге которулбайт жана бакалаврларды даярдоонун НББПнын көлөмүнө кошулбайт.

**5.2.2. 2-блок "Практика"** окуу практикасын (таанышуу иретиндеги, технологиялык, илимий-изилдөөчүлүк иш) жана өндүрүштүк (долбоордук, эксплуатациялык, педагогикалык, илимий-изилдөөчүлүк иш) практиканы камтыйт.

ЖОЖ практикалардын бир же бир нече түрүн тандап алууга укуктуу, ошондой эле белгиленген кредиттердин чегинде практиканын кошумча түрүн белгилеши мүмкүн.

**5.2.3. "Мамлекеттик аттестациялоо" 3-блогу** мамлекеттик экзамендерди тапшырууга, бүтүрүүчү квалификациялык ишти аткарууга жана коргоого даярдоону (эгерде ЖОЖ жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациянын курамына бүтүрүүчү квалификациялык ишти кошсо) камтыйт.

**5.2.4.** Бакалаврларды даярдоонун НББПнын алкагында милдеттүү жана элективдик бөлүк болуп бөлүнөт.

Бакалаврларды даярдоонун НББПнын милдеттүү бөлүгүнө квалификациялардын улуттук алкагын эске алуу менен жалпы илимий, универсалдуу, социалдык-инсандык, жалпы маданий жана кесиптик компетенцияларды түзүүнү камсыз кылуучу дисциплиналар жана практика кирет.

Мамлекеттик аттестациянын көлөмүн эске албаганда, милдеттүү бөлүктүн көлөмү бакалаврларды даярдоонун негизги билим берүү программасынын жалпы көлөмүнүн 50 пайызынан ашпашы керек.

Бакалаврларды даярдоонун НББПсынын тандалма бөлүгүндө студенттер тийиштүү багыт боюнча дисциплиналарды тандай алышат, ошондой эле бакалаврларды даярдоонун НББПсынан башка багыттар боюнча дисциплиналарды тандоого жол берилет.

**5.2.5.** Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдарга (арызы боюнча) алардын психофизикалык өнүгүү өзгөчөлүгүн эске алуу менен окутуу өзгөчөлүктөрү бакалаврларды даярдоонун НББПсы боюнча мүмкүнчүлүгү зарыл болгон учурда, алардын ден соолугунун абалы боюнча окутууда өнүгүүсүнө жана социалдык адаптациялоосуна карата негизги билим берүү программасынан башкага карама-каршы келген нерселерге ондоолорду киргизүүнү камсыздоочу шарттарды ЖОЖ түзүп бериши керек.

**5.3. Бакалаврды даярдоонун НББПсын ишке ашыруу шартындагы талаптар.**

**5.3.1. Окуу процессин кадрлар менен камсыздоо.**

Бакалаврларды даярдоонун НББПсын ишке ашыруу, базалык билими жана/же академиялык "магистр", даражасы бар, окутуп жаткан дисциплинасы багытына туура келген жана системалуу түрдө илимий жана илимий-методикалык ишмердүүлүк менен алек болгон педагогикалык кадрлар менен камсыз кылынышы керек.

Кесиптик мерчемдин окутуучулары илимдин кандидаты, доктору илимий даражасы, магистр квалификациясы, илимдин доктору (PhD) академиялык даражасы жана/же тийиштүү кесиптик чөйрөдөгү ишмердүүлүк тажрыйбасы болууга тийиш.

Билим берүү программасынын ар бир мерчеми боюнча окутуучулардын үлүшү окумуштуулук даражасы жана/же илимий наамы окутуучулардын жалпы санынын 40% дан кем эмес (лицензиялык талаптарга ылайык) бөлүгүн ээлеш керек.

Кесиптик мерчемдин окутуучулары илимдин кандидаты, доктору илимий даражасы жана/же тийиштүү кесиптик чөйрөдөгү ишмердүүлүк тажрыйбасы болууга тийиш.

Билим берүү программасынын окутуучуларынын жалпы санына карата штаттык окутуучулардын үлүшү 70% дан кем болбошу керек.

#### **5.3.2. Окуу процессин окуу-методикалык жана маалыматтык камсыздуулугу.**

Бакалаврларды даярдоонун НББПсын ишке ашыруу, ар бир студенттин маалыматтар базасына жетүүсүнө жана китепканалык негизги билим берүү программасынын дисциплиналарынын толук тизмесин түзгөн фонддор менен камсыз кылышы керек. Китепкана фонду НББПнын негизги дисциплиналары боюнча негизги жана кошумча окуу адабияттарынын басма жана/же электрондук басылмалары менен комплекттелиши керек. ЖОЖдун билим берүү программасы лабораториялык жана практикалык сабактарды (түзүлүүчү компетенцияларды эсепке алуу менен аныкталат) камтуусу керек.

Негизги билим берүү программасы менен окуу- усулдук документтер жана материалдар негизги билим берүү программаларынын бардык окуу курстары, дисциплиналары (модулдары) боюнча камсыз кылынууга тийиш.

Аралыктан билим берүү технологияларын колдонууда электрондук окуу китептери жана окуу-усулдук материалдар менен камсыздоо 100% ды түзөт.

#### **5.3.3. Окуу процессинин материалдык-техникалык камсыздуулугу.**

Бакалаврларды даярдоодо негизги билим берүү программасын (НБП) ишке ашырууда ЖОЖдун материалдык-техникалык базасы болушу керек. Лабораториялык сабактардын жана сабактар аралык даярдоонун бардык түрлөрүнүн өтүлүшү, ЖОЖдун окуу планында каралган студенттердин илимий-изилдөөчүлүк иштерин камсыз кылыш керек жана санитардык, өрткө каршы эрежелери менен нормалары учурга шайкеш болуусу зарыл.

Бакалаврдык программаны ишке ашыруу үчүн минималдуу зарылчылыктар болуп эсептелген материалдык-техникалык камсыздуулуктун ичине атайын жабдуулар менен жабдылган кабинеттер жана дарсканалардын болуусу зарыл. Аларга: компьютердик класстар, лингафондук кабинеттер, мультимедиялык каражаттар менен окутулуучу жабдуулары бар дарсканалар кирет. Бир актовый зал, бир спорт зал, бир ашкана жана бир медпункттин болушу милдеттүү. Бир студентке карата пайдалуу аянттын ченеми СаНПиН талаптарына ылайык белгиленет.

Электрондук басылмаларды колдонууда ЖОЖ студенттердин өз алдынча иштөө нугунда ар бир студентти окуп жаткан сабактын көлөмүнө туура келген Интернет түйүнү бар компьютердик класстан орун менен камсыз кылышы керек.

#### **5.3.4. Бүтүрүүчүлөрдү даярдоо сапатын баалоо.**

**5.3.4.1.** Негизги билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн сапатын баалоо, студенттердин жетишкендигин учурдагы контролдоону, окугандарды аралыктык аттестациялоону жана бүтүрүүчүлөрдү Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоону камтууга тийиш.

Ар бир дисциплина боюнча билимдерди кезектеги жана ортодогу аралык көзөмөлдөөнүн конкреттүү формалары жана жол-жоболору ЖОЖ тарабынан өз алдынча иштелип чыгат жана окуунун биринчи айынын ичинде студенттерге маалымдалат.

**5.3.4.2.** Студенттерди аттестациялоо үчүн алардын жекече жетишкендиктерин НББПнын тийиштүү талаптарына этап менен (жетишүүсүнө кезектеги көзөмөл жана аралыктан аттестациялоо) баалоо каражаттарынын фондулары түзүлөт, алардын ичине: типтүү тапшырмалар, текшерүү иштери, тесттер жана контролдоо методдору, билим, жөндөм жана билгичтиктерге ээ болгон компетенциялардын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү каражаттар камтылат. Баалоочу каражаттардын фонддору ЖОЖ тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Окугандардын жетишкендиктерин кезектеги текшерүү жана алардын келечектеги кесиптик ишмердүүлүк шартын максималдуулук үчүн аралык аттестациялоо программасына ЖОЖ тарабынан шарттар түзүлүшү керек. Ал шарттарга конкреттүү илим тармактары боюнча окутуучулар, сырткы эксперт катары жумуш берүүчүлөр, окшош илимдер боюнча сабак берген окутуучулар ж.б.у.с. жигердүү тартылышы керек.

Обучающимся должна быть предоставлена возможность оценивания содержания, организации и качества учебного процесса в целом, а также работы отдельных преподавателей.

Окугандарга жалпысынан окуу процессинин мазмунуна, уюштурулушуна жана сапатына, ошондой эле айрым окутуучулардын иштөөсүнө баа берүү мүмкүнчүлүгү берилүүгө тийиш.

**5.3.4.3.** Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация мамлекеттик экзамендерди тапшыруу үчүн даярданууга жана тапшырууга, бүтүрүүчү квалификациялык ишти аткарууга жана коргоого даярдыктарды камтыйт (эгерде ЖОЖ жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациянын курамына бүтүрүүчү квалификациялык ишти камтыса).

Бүтүрүүчү квалификациялык иштин (бакалаврдык иштин) мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө карата талаптар, ошондой эле, мамлекеттик комплекстүү экзаменге (бар болсо) талаптар жогорку окуу жай тарабынан аныкталат.

**580100 "Экономика"** багыты боюнча бул стандарт базалык ЖОЖ болгон М. Рыскулбеков атындагы Кыргыз экономикалык университетинин алдындагы экономика жана башкаруу тармагындагы билим берүү боюнча Окуу-усулдук бирикме тарабынан иштелип чыккан.

КРнын ББЖИМ ОУБнин төрайымы э.и.к., доцент Турсуналиева Д.М. \_\_\_\_\_

ОУБнин төрайымынын орун басары э.и.д., профессор Токсобаев Б.А. \_\_\_\_\_

**Түзүүчүлөр:**

|                  |                                                            |                           |                                                  |
|------------------|------------------------------------------------------------|---------------------------|--------------------------------------------------|
| Рыскулов С.К.    | Секциясынын жетекчиси,                                     | профессордун м.а., э.и.к. | М.Рыскулбеков атындагы КЭУ                       |
| Токсобаев Б.Т.   | Финансы, эсеп жана статистика институтунун директору       | Э.и.д., профессордун м.а. | М.Рыскулбеков атындагы КЭУ                       |
| Джолдошева Т.Ю.  | Жогорку мектептин жана магистратуранын директору           | Э.и.д., профессор         | М.Рыскулбеков атындагы КЭУ                       |
| Жапаров Г.Д.     | "Каржы жана каржылык көзөмөл " каф. башчысы                | Э.и.д., профессор         | М.Рыскулбеков атындагы КЭУ                       |
| Бигалиева А.Н.   | "Экономикалык теория жана дүйнөлүк экономика" каф.башчысы, | э.и.к., доцент            | М.Рыскулбеков атындагы КЭУ                       |
| Ногойбаева Э.К.  | "Бухгалтердик эсеп, талдоо жана аудит" каф.башчысы         | э.и.к., профессордун м.а. | М.Рыскулбеков атындагы КЭУ                       |
| Кулова Э.У.      | Экономикалык факультеттин деканы                           | Э.и.д., профессор         | Ж.Баласагын атындагы КУУ                         |
| Леднева Н.Е.     | Башкы директор                                             | э.и.к., профессордун м.а. | «Кыргызаудит» Аудитордук-консультациялык фирмасы |
| Савин В.Е.       | Экономика жана финансы факультетинин деканы                | Э.и.д., профессор         | К.Карасаев атындагы БМУ                          |
| Самайбекова З.К. | Экономика жана менеджмент                                  | э.и.к., доцент            | Н.Исанов атындагы КМКТАУ                         |

|                     |                                                                                                                                                    |                      |                                                                     |
|---------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|---------------------------------------------------------------------|
| Кыдыралиев С.К.     | факультетинин<br>доценти<br>Профессор                                                                                                              | э.и.к.,<br>профессор | БААУ                                                                |
| Шералиева Ж.А.      | “Айыл чарбадагы<br>экономика жана<br>ишкердүүлүк”<br>кафедрасынын<br>башчысы                                                                       | э.и.к.,<br>доцент    | К.И. Скрыбин<br>атындагы КУАУ                                       |
| Абдраев А.К.        | Президент                                                                                                                                          | э.и.к., доцент       | КРнын Экономика<br>министрлиги ОЮЛ<br>”Кыргызстан<br>банктар союзу” |
| Шамшиев Н. Ш.       | Макроэкономикалык<br>саясат<br>башкармалыгынын<br>башчысы                                                                                          |                      |                                                                     |
| Сапарбаева Ч.Ш.     | Ички аудит<br>методологиясы жана<br>бухгалтердик эсеп<br>башкармалыгынын<br>башчысы                                                                |                      | КРнын Финансы<br>министрлиги                                        |
| Токторов К. К.      | Өндүрүштүк<br>практика борборунун<br>башчысы                                                                                                       | э.и.к., доцент       | Ош мамлекеттик<br>университети                                      |
| Супаева Г.Т.        | "Экономикадагы<br>математикалык<br>методдор"кафедрасы<br>нын башчысы                                                                               | э.и.к., доцент       | М.Рыскулбеков<br>атындагы КЭУ                                       |
| Жапаров Т.Т.        | "Мамлекеттик жана<br>муниципалдык<br>башкаруу, саясий<br>технологиялар,<br>менеджмент жана<br>экономика"<br>программалар<br>аралык каф.<br>башчысы | Э.и.к, доцент        | КРнын ПБА                                                           |
| Бексултанов А.      | И.Раззаков ат.<br>КМТУнун<br>инженердик-экономи<br>калык<br>факультетинин<br>деканы                                                                | Э.и.д.,<br>профессор | И.Раззаков ат. КМТУ                                                 |
| Чолбаева С.Ж.       | "Финансы жана<br>финансылык<br>көзөмөл"кафедрасын<br>ын профессору                                                                                 | Э.и.д.,<br>профессор | М.Рыскулбеков<br>атындагы КЭУ                                       |
| Турдумамбетова Э.Д. | КРнын Финансы<br>министрлигинин<br>Окуу борборунун<br>директору                                                                                    | э.и.к., доцент       | КРнын Финансы<br>министрлиги                                        |

Эсенгулова Н.А

ОУБ башчысы  
Секциянын катчысы

э.и.к., доцент

М.Рыскулбеков  
атындагы КЭУ

**Которгон:** М.Рыскулбеков атындагы КЭУнун “Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер”  
кафедрасынын башчысы, п.и.к., профессордун м.а. Жапаралиева Н.Ж.